

Sygn. akt VIII GC 408/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 listopada 2016r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Natalia Pawłowska - Grzelczak

Protokolant: stażysta Marta Serwatka

po rozpoznaniu w dniu 21 listopada 2016 r. w Szczecinie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

przeciwko (...) spółce akcyjnej W.

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego (...) spółki akcyjnej w W. na rzecz powoda (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwotę 366 132,72 zł (trzysta sześćdziesiąt sześć złotych sto trzydzieści dwa złote siedemdziesiąt dwa grosze) z ustawowymi odsetkami (od dnia 1 stycznia 2016 roku określonymi jako odsetki za opóźnienie) od dnia 28 kwietnia 2014 roku;

II. orzeka, że powód wygrał niniejszy proces w 100 % i stosownie do wyniku tego procesu szczegółowe rozliczenie kosztów procesu pozostawia referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt VIII GC 408/15

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 19 sierpnia 2015 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) spółki akcyjnej w W. kwoty 366 132, 72 złotych wraz z odsetkami w wysokości ustawowej od dnia 28 kwietnia 2015 r. oraz kosztami procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazała, że strony łączyła umowa z dnia 24 września 2013 r. o roboty budowlane, które to powódka wykonała w całości, pozwana prace te odebrała bez zastrzeżeń jednak nie uiszcila umówionego wynagrodzenia, które miało charakter kosztorysowy. Nakazem zapłaty wydanym w sprawie VIII GNc 367/15 w dniu 25 sierpnia 2015 r. w postępowaniu upominawczym referendarz sądowy w Sądzie Okręgowym w Szczecinie orzekł zgodnie z żądaniem pozwu. Pozwana złożyła sprzeciw od powyższego nakazu wnosząc o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania według norm przepisanych. W uzasadnieniu potwierdziła, że strony łączyła umowa, o której mowa w pozwie. Jednocześnie podniosła, że przed zawarciem tej umowy strony zawarły umowę o roboty budowlane z dnia 24 stycznia 2013 r. Pozwana zarzuciła, że powódka opóźniała się z wykonaniem umowy nr (...) tak dalece, że ukończenie robót w umówionym czasie nie było możliwe, powódka zresztą odstąpiła od wykonywania robót w związku z czym pozwana odstąpiła od umowy z winy powódki. Inwestor zawarł z powódką porozumienie na podstawie którego zapłacił jej wynagrodzenie w kwocie 27 625 865,73 złotych. Ta okoliczność zdaniem pozwanej zwalnia ją od obowiązku spełnienia świadczenia na rzecz powódki objętego niniejszym pozwem skoro inwestor przyjął swoją odpowiedzialność solidarną w stosunku do powódki należności obejmujących wynagrodzenie powódki w ramach realizowanej inwestycji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 24 stycznia 2013 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zawarła z pozwaną (...) spółką akcyjną w W. umowę o roboty budowlane pod nazwą: Kontrakt podwykonawczy na wykonanie robot budowlanych dla realizacji budowy Zakładu (...) dla (...) O. Metropolitalnego. Wartość kontraktu ustalono na kwotę 86 701 102,00 złotych netto, 106 642 355,46 złotych brutto. Wejście w życie kontraktu uzależnione zostało od spełnienia następujących warunków: podpisania kontraktu przez obydwie strony; dokonania zmiany umowy, którą zamawiający zawarł z klientem w odniesieniu do Projektu poprzez dopuszczenie możliwości podzlecenia przez zamawiającego wykonania części Projektu w zakresie robót ogólnobudowlanych, czyli takich do jakich wykonania zobowiązuje się wykonawca w niniejszym kontrakcie podwykonawczym; wyrażenie przez klienta zgody na zawarcie przez zamawiającego z wykonawcą niniejszego kontraktu podwykonawczego (zaakceptowanie wykonawcy). Inwestor w piśmie z dnia 14 stycznia 2014 r. wyraził zgodę na powierzenie prac pozwanej jako podwykonawcy. Kontrakt podwykonawczy, po wypełnieniu wszystkich trzech warunków, wszedł w życie 17 stycznia 2014 r.

Dowód: kontrakt (k. 59 – 64), pismo z 14 stycznia 2014 r. (k. 65), pismo z dnia 17 stycznia 2014 r. (k. 87 – 89), pismo G. z dnia 17 stycznia 2014 r. (k. 90 – 92), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165), zeznania świadka R. J. (k. 166 – 169).

W dniu 24 września 2013 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. zawarła z pozwaną (...) spółką akcyjną w W. umowę nr (...)/ (...)/W. 2013, na podstawie której pozwana zleciła powódce wykonanie na zadaniu inwestycyjnym – Budowa Zakładu (...) dla (...) O. Metropolitalnego robót budowlanych określonych w załączniku nr 1 do umowy, w tym: wykonanie tymczasowego ogrodzenia placu budowy z bramą, rogatkami, furtką; ustawienie masztów flagowych, wykonanie tymczasowych dróg transportowych i placów składowych z płyt drogowych żelbetowych, wykonanie tymczasowych dróg transportowych i placów składowych o nawierzchni gruntowej uzdatnionej za pomocą kruszbetu; roboty ziemne związane z makroniwelacją terenu placu budowy; utwardzenie terenu placu budowy za pomocą metody dynamicznej DC. Termin rozpoczęcia robót strony ustaliły na 3 września 2013 r., zaś termin zakończenia na 30 października 2013 r. (§ 2). Wynagrodzenie za kompleksowe wykonanie wszystkich robót ustalono na wstępną kwotę netto 2 141 186,22 złotych, które miało zostać ustalone powykonawczo, według ryczałtowych stawek jednostkowych ujętych w załączniku nr 1. Stawki te nie zwierały podatku VAT (§3 ust.1). Zapłata wynagrodzenia należnego powódce odbywać się miała na podstawie faktur VAT wystawianych przez powódkę jeden raz w miesiącu, według faktycznie wykonanych w danym miesiącu robót (§ 4 ust.1). Podstawą do wystawienia faktury miał być (...) Protokół Odbioru (...) załącznik nr 2 potwierdzony przez przedstawiciela pozwanej (§ 4 ust.2). Wynagrodzenie objęte każdą fakturą wystawioną przez powódkę miało być płatne przelewem na rachunek bankowy pozwanej w terminie 63 dni od dnia wpływu do siedziby pozwanej prawidłowo wystawionej przez powódkę faktury VAT wraz z Finansowym Protokołem Odbioru (...) załącznik nr 2 (§ 4 ust. 3). Obowiązkiem pozwanej jako zamawiającego było: a) udostępnienie powódce miejsca wykonywania robót – przekazanie placu udowy, b) opracowanie, przygotowanie, dostarczenie powódce wszelkiej niezbędnej dokumentacji związanej z wykonywanymi robotami, c) dokonywanie terminowego odbioru i płatności (§ 6). Strony postanowiły, że powódka jako wykonawca zobowiązana będzie do zapłaty kar umownych m.in. za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy w wysokości 0,1% wartości wynagrodzenia brutto, za każdy dzień opóźnienia (§ 8 ust. 1 pkt a). Inwestor wyraził zgodę na wykonanie prac przygotowawczych przez powódkę jako podwykonawcę generalnego wykonawcy.

Dowód: umowa (k. 16 – 19), załącznik nr 1 (k. 20), załącznik nr 2 (k. 21), załącznik nr 3 (k. 22), pismo z 27 września 2013 r. (k. 57 – 58), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165).

Inwestorem powyższego zadania inwestycyjnego objętego obiema umowami był Zakład (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Powódka wykonywała zleczone jej w ramach tego zdania prace jako podwykonawca generalnego wykonawcy tj. pozwanej spółki, która realizowała zadania na inwestycji na podstawie umowy zawartej z inwestorem w dniu 18 lipca 2012 r.

Bezsporne.

Umowa nr (...) z dnia 24 września 2013 r. powiązana była funkcjonalnie z realizacją odrębnej umowy tj. kontraktu z 24 stycznia 2013 r. Wykonanie umowy nr (...) poprzedzało wykonanie kontraktu podwykonawczego. Zakres robót przewidzianych w umowie nr (...) obejmował wykonanie tzw. robót przygotowawczych dla realizacji całej inwestycji polegającej na budowie Zakładu (...) w S.. Obie umowy stanowiły odrębne stosunki prawne. Roboty objęte umową nr (...) miały charakter tymczasowy i zmieniały się w czasie w zależności od tego jak pozwana spółka planowała dalsze etapy budowy.

Dowód: zgłoszenie robót (k. 291 - 295), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165), zeznania świadka R. J. (k. 166 - 169), zeznania świadka T. L. (k. 237 -), zeznania świadka R. K. (k. 433 – 434), przesłuchanie reprezentanta powódki A. K. (k. 478 – 483), reprezentant pozwanej J. A. A. (k. 483 – 485).

Przekazanie powódce przez pozwaną placu budowy i rozpoczęcie prac nastąpiło w dniu 30 września 2013 r. Pozwana nie przekazała powódce w tej dacie projektów niezbędnych do wykonania robót. Pewien zakres robót w ramach tej umowy bez tej dokumentacji nie był możliwy do wykonania we właściwy sposób we właściwych miejscach m.in. wzmocnienie gruntu pod drogami, zagęszczenie dynamiczne, drogi tymczasowe, place składowe. Dokumentację pozwana dostarczała cyklicznie. W pismach z dnia 2 października 2013 r. i z dnia 9 października 2013 r. powódka zwracała o niezwłoczne przekazanie dokumentacji niezbędnej do realizacji umowy. Nadto powódka wzywała do przystąpienia realizacji czynności polegających m.in. na wycince i karczowaniu drzew oraz innej roślinności, których niewykonanie wstrzymywało prace powódki. W dniu 9 listopada 2013 r. pozwana przekazała powódce kompletną dokumentację projektową w postaci projektu wykonawczego wykonania (...). Powódka jednak wykonywała te prace jeszcze przed przekazaniem tej dokumentacji projektowej, tj. od połowy października 2013 r., na podstawie przekazywanych w sposób nieformalny fragmentów projektu wykonania (...). Powódka wykonała roboty objęte umową nr (...) w następujących terminach:

- do 29 listopada 2013 r. w zakresie obejmującym te roboty, co których pozwana przekazała powódce dokumentację projektową w 2013 r.; w dniu 8 listopada 2013 r. strony podpisały protokół odbioru robót wykonanych w okresie od 1 października 2013 r. do 31 października 2013 r. stwierdzając ich prawidłowe wykonanie, wartość tych robót wynosiła 1 032 423,80 zł netto. Na podstawie tego protokołu powódka wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 1 269 881,27 zł brutto.

- do 31 sierpnia 2014 r. w zakresie tych robót, co do których pozwana przekazała powódce dokumentację projektową w 2014 r., tj. 3 marca 2014 r., 31 marca 2014 r., 13 sierpnia 2014 r.

Dowód: pismo z dnia 27 września 2013 r. (k. 231), pisma z dnia 2 i 9 października 2013 r. (k. 297, 298 – 299), projekt (...) (k. 300 – 355), finansowy protokół odbioru robót z 8 listopada 2013 r. (k. 356 – 357), protokół częściowy odbioru robót z 8 listopada 2013 r. z załącznikami (k. 358 – 367), faktura VAT nr (...) (k. 368), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165, 435v. – 437v.), zeznania świadka R. J. (k. 166 – 169, 437v. - 441), zeznania świadka B. W. (1) (k. 439 – 440v.), zeznania świadka B. N. (k. 440v.-441).

Powódka w dniu 29 listopada 2013 r. zgłosiła do odbioru końcowego roboty budowlane wykonywane na podstawie umowy z 24 września 2013 r. nr 823. Powódka wykonała w całości roboty zleczone jej na podstawie umowy nr (...). Pozwana nie zgłosiła powódce żadnych zarzutów dotyczących jakości, ilości i terminowości wykonania robót. W dniu 11 grudnia 2013 r. strony podpisały protokół odbioru robót wykonanych przez powódkę w okresie od 1 do 30 listopada 2013 r. Wartość tych robót określona została na kwotę 386 958,64 zł netto. Na podstawie tego protokołu powódka wystawia pozwanej fakturę VAT nr (...) na kwotę 475 959,13 zł brutto. Powódka wykonała wszystkie prace objęte umową nr (...) w takiej ilości jaka wynikała z przekazanej jej dokumentacji, powódka nie otrzymała żadnych innych wskazań co do wykonania robót ponad te, które zostały potwierdzone protokołami odbioru. Łącznie wartość prac wykonanych przez powódkę do 29 listopada 2013 r. wyniosła 1 419 382,44 złotych.

Dowód: pismo z 29 listopada 2013 r. (k. 23, 369), protokół częściowy z 11 grudnia 2013 r. z załącznikiem (k. 370 – 376), finansowy protokół odbioru robót (k. 377), faktura nr (...) (k. 378), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165, 435v. – 437v.), zeznania świadka R. J. (k. 166 – 169, 437v. - 440).

Z uwagi na to, że łączna wartość prac wykonanych przez powódkę w ramach umowy nr (...) była niższa od wartości wstępnej wynagrodzenia określonej w umowie oraz z uwagi na charakter tych robót pozwana zwróciła się do powódki aby w ramach umowy nr (...) zrealizowała w roku 2014 kolejne roboty przygotowawcze rodzajowo tożsame z robotami objętymi umową nr (...) bez konieczności po raz kolejny uzyskiwania zgody inwestora na podwykonawcę a jednocześnie, żeby wykorzystać limit prac niezbędnych do wykonania umowy. W roku 2013 powódka nie dysponowała jeszcze całością dokumentacji projektowej wykonania robót przygotowawczych. Pozwana kolejne części tej dokumentacji wykonała w 2014 roku.

Dowód: zeznania świadka R. J. (k. 166 – 169, 437v. - 440), zeznania świadka B. N. (k.), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165, 435v. – 437v.), zeznania świadka B. W. (1) (k. 439 - 440), zeznania świadka P. G. (k. 440 -440v.), zeznania świadka B. N. (k. 440v.-441), przesłuchanie reprezentanta pozwanej A. K. (k. 478 - 483).

W dniu 3 marca 2014 r. pozwana przekazała powódce dokumentację projektową i wskazała na konieczność wykonania kolejnych robót ziemnych – makroniwelacji objętych tym projektem (Etap II). Powódka nie mogła wykonać tych prac wcześniej ponieważ umowa nr (...) nie obejmowała tego zakresu prac. W dniu 4 kwietnia 2014 r. strony sporządziły protokół, w którym potwierdziły wykonanie robót w okresie od 1 grudnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. W treści protokołu stwierdzono też, że zakres robót objętych tym protokołem zgody jest z zapisami umowy z dnia 24 września 2013 r. Nie stwierdzono usterek. Na podstawie powyższego protokołu powódka wystawiła fakturę VAT nr (...) na kwotę 269 507,68 zł netto (331 494,45 zł brutto).

Dowód: protokół przekazania prac projektowych (k. 379), projekt wykonawczy robót ziemnych – Etap II (k. 380 – 388), finansowy protokół odbioru robót (k. 389), protokół częściowy odbioru robót (k. 390 – 391), operat pomiarowy (k. 392 – 393), faktura VAT nr (...) (k. 394), zeznania świadka R. J. (k. 166 – 169, 437v. – 440v.), zeznania świadka B. N. (k. 440v.- 441), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165, 435v.-437v.), zeznania świadka B. W. (1) (k. 439 - 440), zeznania świadka P. G. (k. 440-440v.), zeznania świadka B. N. (k. 440v.-441), przesłuchanie reprezentanta pozwanej A. K. (k. 478 - 483).

W dniu 31 marca 2014 r. pozwana wskazała powódce, że na podstawie umowy nr (...) wynagrodzenie dla powódki ustalane będzie powykonawczo według ryczałtowych stawek jednostkowych ujętych w załączniku nr 1 do tej umowy. Mając to na uwadze pozwana zwróciła się z prośbą o zwiększenie planowanych dostaw wraz z ułożeniem płyt drogowych w ilości 600 sztuk. Wskazała jednocześnie miejsce ułożenia i terminy realizacji, tj. w miejscach oznaczonych punktami A – B płyty miały zostać ułożone do 30 kwietnia 2014 r., a w miejscach oznaczonych punktami B-C do 30 listopada 2014 r. Powódka wykonała powyższe prace do dnia 31 sierpnia 2014 r. W piśmie z dnia 24 września 2014 r. powódka zgłosiła te roboty pozwanej do odbioru dołączając inwentaryzację robót i protokół odbioru robót. Pozwana nie przystąpiła do odbioru robót ani nie ustosunkowała się na piśmie. W dniu 13 sierpnia 2014 r. odbyła się narada budowy, na której ustalono, że powódka wykona kolejne prace przygotowawcze na placu przedmontażowym w ramach umowy na prace przygotowawcze. Prace te miały zostać wykonane do 19 sierpnia 2014 r., powódka terminu tego dotrzymała i zostały one zgłoszone do odbioru w piśmie z 24 września 2014 r.

Dowód: pismo z dnia 31 marca 2014 r. (k. 395 – 396), pismo z dnia 24 września 2014 roku z załącznikami (k. 397 - 399), protokół odbioru (k. 400), zeznania świadka R. J. (k. 166 – 169, 437v. – 440v.), zeznania świadka M. C. (k. 163 – 165, 435v.- 437v.), zeznania świadka B. W. (1) (k.439 – 440), P. G. (k. 440-440v.), zeznania świadka B. N. (k. 440v.-441).

Dowód: notatka nr 35 (k. 401- 407), rozliczenie umowy nr (...) (k. 408).

Pozwana uchylała się od obowiązku dokonania odbioru robót wykonanych przez powódkę w ramach umowy nr (...), nie zgłaszała też żadnych zastrzeżeń do robót. Powódka wielokrotnie monitowała o dokonanie odbioru. Dopiero w dniu 23 stycznia 2015 r. strony podpisały protokół odbioru robót, przy czym roboty te były wykonywane do 31 sierpnia 2014 r. Po 1 września 2015 r. powódka nie prowadziła już żadnych prac w ramach tzw. małej umowy. Zakres odbioru obejmował: dostawę i ułożenie płyt drogowych, placów o nawierzchni z kruszbetu, ogrodzenia na słupkach drewnianych z siatki stalowej. Podczas odbioru robót nie stwierdzono usterek. Nadto powódka sporządziła finansowy protokół odbioru robót zgodnie, z którym wartość wykonanych robót za ostatnią część opiewała na kwotę 431 901,65 złotych. W związku z wykonaniem robót objętych umową nr (...) powódka w dniu 30 stycznia 2015 r. wystawiła pozwanej w oparciu o finansowy protokół odbioru fakturę VAT nr (...) na kwotę 431 901,65 złotych netto, 531 239,03 złotych brutto. Faktura ta została pozwanej doręczona w dniu 23 lutego 2015 r. W piśmie z dnia 28 kwietnia 2015 r. powódka skierowała do pozwanej oraz inwestora wezwanie do zapłaty powyższej kwoty, w terminie 3 dni od otrzymania wezwania.

Dowód: pismo z 29 listopada 2013 r. (k. 23, 369), protokół odbioru robót (k. 24 – 25), finansowy protokół odbioru robót (k. 26 – 27), pismo z dnia 23 lutego 2015 r. (k. 28), faktura VAT (k. 29), wezwanie do zapłaty z dowodem nadania (k. 30 – 31), protokół częściowy z 11 grudnia 2013 r. z załącznikiem (k. 370 – 376), finansowy protokół odbioru robót (k. 377), faktura nr (...) (k. 378), zeznania świadka R. J. (k.166 – 169, 437v. – 440v.), zeznania świadka M. C. (k.163 – 165, 435v. – 437v.), zeznania świadka P. G. (k. 440-440v.), zeznania świadka W. G. (k. 434v. – 435), przesłuchanie reprezentanta powódki A. K. (k. 478 – 483)

W piśmie z dnia 16 marca 2015 r. pozwana spółka odstąpiła od kontraktu podwykonawczego zawartego z pozwaną w dniu 24 stycznia 2013 r. w części niewykonanej zarzucając powódce opóźnienie w wykonywaniu robót i powołując się m.in. na klauzulę 15.2 (b) i 15.2 (c) Ogólnych Warunków Kontraktu Podwykonawczego. W odpowiedzi na powyższe powódka w piśmie z 17 marca 2015 r. zakwestionowała oświadczenie pozwanej o odstąpieniu od kontraktu podwykonawczego wskazując, że nie wywołało ono żadnych skutków prawnych. Nadto powódka zakwestionowała twierdzenia pozwanej o nienależytym wykonywaniu kontraktu. W piśmie z dnia 19 marca 2015 r., w związku z niedostarczeniem przez pozwaną gwarancji zapłaty, powódka złożyła pozwanej oświadczenie o odstąpieniu od kontraktu podwykonawczego z 24 stycznia 2013 r. z winy pozwanej. Jednocześnie powódka wezwała pozwaną do zapłaty kwoty 10 925 772,86 złotych kary umownej i wezwała do przystąpienia do inwentaryzacji. W piśmie z dnia 17 kwietnia 2015 r. powódka w związku z odstąpieniem od kontraktu podwykonawczego i dokonaną inwentaryzacją robót wykonanych wezwała pozwaną i inwestora do zapłaty kwoty 22 014 857,38 złotych tytułem niezapłaconego wynagrodzenia

Dowód: pismo z dnia 16 marca 2015 r. (k. 66 – 70), pismo z dnia 17 kwietnia 2015 r. (k. 71 – 73), pismo z dnia 17 marca 2015 roku (k. 93 – 96), pismo z dnia 19 marca 2015 r. (k. 97 – 98), zeznania świadka T. L. (k. 237 -

W dniu 24 czerwca 2015 r. inwestor zawarł z powódką porozumienie, którego przedmiotem była zapłata przez inwestora wynagrodzenia za roboty budowlane wykonane na podstawie umowy podwykonawczej zawartej między powódką a pozwaną. W porozumieniu tym inwestor potwierdził przyjęcie solidarnej odpowiedzialności z pozwaną wobec powódki z tytułu kontraktu podwykonawczego (tzw. dużego). W związku z powyższym dniu 20 lipca 2015 r. inwestor zapłacił na rzecz powódki jako podwykonawcy robót kwotę 26 962 154,75 złotych tytułem wynagrodzenia należnego powódce za roboty wykonane na podstawie kontraktu podwykonawczego z dnia 24 stycznia 2013 r.

Dowód: pismo z dnia 27 sierpnia 2015 r. (k. 74, 112), potwierdzenie przelewu (k. 99), pismo z dnia 7 maja 2015 r. (k. 100), pismo z dnia 29 maja 2015 r. (k. 101 - 102), porozumienie (k. 153 – 159), zeznania świadka T. L. (k. 237 - 239), przesłuchanie reprezentanta powódki A. K. (k. 478 – 483)

W piśmie z dnia 20 lipca 2015 r. powódka złożyła pozwanej oświadczenie o potrąceniu swojej wierzytelności w kwocie 531 239,03 złotych wynikającej z VAT nr FP/15/01/019 z wierzytelnością pozwanej wobec powódki na kwotę 165 106,31 złotych wynikającej z faktur VAT wystawionych przez pozwaną na rzecz powódki. Oświadczenie to zostało doręczone pozwanej 28 lipca 2015 r.

Dowód: pismo z dnia 20 lipca 2015 r. (k. 86).

W dniu 19 października 2015 r. pozwana wystawiła powódce notę obciążeniową na kwotę 1 103 503,54 zł tytułem kary umownej za opóźnienie w realizacji przedmiotu umowy nr (...) w dniach od 1 grudnia 2013 r. do 23 stycznia 2015 roku. Powyższa nota została doręczona powódce w dniu 28 października 2015 roku. W piśmie z dnia 28 października 2015 r. pozwana złożyła powódce oświadczenie o potrąceniu wierzytelności w kwocie 1 103 503,54 zł z tytułu kary umownej z wierzytelnością powódki w kwocie 1 012 667,77 zł wynikającą z faktur nr (...). Jednocześnie wezwała do zapłaty pozostałej kwoty 90 835,77 zł. Powyższe oświadczenie doręczono powódce w dniu 29 października 2015 r. Powódka zakwestionowała istnienie wierzytelności pozwanej z tytułu kary umownej podnosząc, że w sposób należyty i terminowo wykonała przedmiot umowy.

Dowód: nota obciążeniowa (k. 224), pismo z dnia 19 października 2015 r. (k. 225), dowód doręczenia (k. 227), oświadczenie o potrąceniu z dowodem doręczenia (k. 228 - 230), pismo z dnia 10 listopada 2015 r. (k. 290).

Pozwana sporządziła dokument nazwany „rozliczenie umowy podwykonawcy”. W treści tego dokumentu dotyczącego umowy nr (...) pozwana uznała swoje zobowiązanie z tytułu wykonania tej umowy w kwocie 2 608 573,88 złotych, wskazując że do zapłaty pozostała kwota 531 239,03 złotych tytułem faktury VAT nr (...) z dnia 30 stycznia 2015 r.

Dowód: rozliczenie umowy podwykonawcy (k. 408).

Sąd zważył co następuje:

Przedstawione wyżej ustalenia faktyczne prowadzą do wniosku, że powództwo zasługiwało na uwzględnienie. Powódka wywodzi swoje roszczenie z umowy nr (...) zawartej w dniu 24 września 2013 roku, na podstawie której zobowiązała się do zrealizowania na zlecenie pozwanej robót budowlanych na inwestycji pn. „Budowa Zakładu (...) dla (...) O. Metropolitalnego”. Z § 1 ust. 1 umowy wynika zakres umowy obejmujący ogólnie prace tymczasowe i przygotowawcze. Z twierdzeń powódki popartych zgromadzonym materiałem dowodowym wynika, że wykonywała roboty budowlane jako podwykonawca generalnego wykonawcy pozwanej – (...) spółki akcyjnej w W. na zadaniu, którego inwestorem był Zakład (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Strony niniejszego postępowania łączyła umowa o roboty budowlane, stąd oceny w zakresie realizacji obowiązków należało dokonywać w oparciu o art. 647 i nast. k.c. Na gruncie rozważanej sprawy powódka wywodzi skutki prawne z faktu, że wykonała zlecone jej roboty zgodnie z umową, pozwana odebrała prace jednak nie zapłaciła umówionej ceny. Wobec tego zgodnie z art. 6 k.c. w zw. z art. 647 k.c. powódka zobowiązana była wykazać, że strony łączyła umowa, jej zakres oraz fakt wykonania zleconych w jej ramach czynności. Nie był sporny między stronami fakt zawarcia w dniu 24 września 2013 r. umowy, w ramach której powódka wykonała wszystkie roboty z niej wynikające. Pozwana celem obrony podniosła dwa zarzuty. W sprzeciwie od nakazu zapłaty podniesiono, że wierzytelność powódki objęta żądaniem pozwu została zaspokojona poprzez zapłatę dokonaną w dniu 20 lipca 2015 r. przez inwestora Zakład (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w S.. Następnie w toku procesu pozwana podniosła drugi zarzut dotyczący nieistnienia wierzytelności a mianowicie, że powódka zlecone jej prace wykonała po terminie, co uzasadniało naliczenie kar umownych, które przedstawiła do potrącenia z wierzytelnością dochodzoną pozwem. Wobec tego w myśl zasady wyrażonej w art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. to na pozwanej spoczywał ciężar wykazania, że świadczenie zostało rozliczone w drodze jego spełnienia przez osobę trzecią, jak również, że przysługuje jej wierzytelność przedstawiona do potrącenia, a zatem czy zaistniały podstawy do naliczenia kary umownej a jeśli tak, czy skutecznie zostały potrącone z wierzytelnością powódki. W ocenie Sądu, w świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego, żaden z dwóch powyższych zarzutów nie zasługuje na uwzględnienie. Jeśli chodzi o zarzut spełnienia świadczenia to dokument porozumienia zawarty pomiędzy powodową spółką a inwestorem jednoznacznie wskazuje, że nie dotyczy tzw. małej umowy z dnia 24 września 2013 r., z której powódka dochodziła swojego roszczenia. Z zapisów tego porozumienia, w szczególności § 1 pkt c) i d) oraz § 1 ust. 2 i 3 wynika jednoznacznie, iż dotyczy ono głównego kontraktu nazwanego przez strony kontraktem podwykonawczym opiewającego na kwotę 106 642 355,46 złotych brutto złotych, a nie dotyczy tzw. małej umowy z dnia 24 września 2013 r., która obejmowała roboty przygotowawcze do tego kontraktu opiewającej na kwotę 2 141 186,22 złotych netto. Wskazać należy, że okoliczności te zostały potwierdzone

przez reprezentanta inwestora T. L. zarówno w piśmie z dnia 27 sierpnia 2015 r. (k.114) jak i podczas zeznań w charakterze świadka, kiedy to w sposób wyraźny podał jak strony się rozliczały, co obejmowało porozumienie i na poczet czego została dokonana wpłata. Świadek ten jednoznacznie wskazał, że rozliczenia w porozumieniu dotyczyły tylko dużego kontraktu (vide: k. 237). Zatem brak podstaw do przyjęcia, zgodnie z twierdzeniami pozwanej, że zapłata kwoty 26 962 154,75 złotych dokonana przez inwestora w dniu 20 lipca 2015 r. dotyczyła umowy z dnia 24 września 2013 r. Stanowisko pozwanej w tym zakresie należy uznać za gołosłowne, niepoparte jakimikolwiek dokumentami stanowiące tylko próbę uniknięcia obowiązku zapłaty, który ciążył na pozwanej. Okoliczności podnoszone przez pozwaną nie znajdują potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym. Zatem zarzut ten jako nieudowodniony nie zasługiwał na uwzględnienie, a w konsekwencji nie było podstaw do uwolnienia się od odpowiedzialności pozwanej za zapłatę wynagrodzenia. Sąd nie uwzględnił też zarzutu pozwanej dotyczącego potrącenia kary umownej naliczonej za opóźnienie w realizacji robót. Wprawdzie faktycznie strony w § 8 ust. 1 lit. a) umowy z 24 września 2013 r. przewidziały możliwość naliczenia powódce kar umownych w wysokości 0,1 % wartości wynagrodzenia brutto za każdy dzień opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy. Zwrócić jednak należy uwagę, iż sam fakt literalnego brzmienia § 8 ust. 1 lit. a) umowy, które rzeczywiście przewiduje karę za opóźnienie nie zaś za zwłokę nie oznacza by strony rzeczywiście rozszerzyły tę odpowiedzialność także na te okoliczności, za które co do zasady dłużnik nie odpowiada. W tym zakresie przepis art. 473 k.c. wymaga bowiem by te okoliczności były oznaczone. Zgodnie bowiem z § 1 tego artykułu dłużnik może przez umowę przyjąć odpowiedzialność za niewykonanie lub za nienależyte wykonanie zobowiązania z powodu oznaczonych okoliczności, za które na mocy ustawy odpowiedzialności nie ponosi. Wobec tego wymagane byłoby, zdaniem Sądu, rzeczywiste i jednoznaczne określenie, że wykonawca ponosi odpowiedzialność za opóźnienie niezależnie od przyczyn tego opóźnienia, a zatem także za takie opóźnienie, które wynika z przyczyn od niego niezależnych. W takim przypadku rzeczywiście możliwe byłoby dochodzenie kary umownej za opóźnienie. Samo jednak posłużenie się sformułowaniem „opóźnienie” zamiast „zwłoka”, jak wynika z praktyki zawierania umów w obrocie gospodarczym, nie może oznaczać, że w rzeczywistości strony rozszerzyły tę odpowiedzialność z art. 473 k.c. Zwrócić należy uwagę, iż strony często posługują się zamiennie tymi pojęciami a zatem samo literalne brzmienie nie może przesądzać o znaczeniu tego postanowienia. Niezależnie od tego Sąd przyjął, że powódka wykonała prace w terminie, a ewentualna przyczyna opóźnienia w wykonaniu prac leżała po stronie pozwanej. Zdaniem Sądu o nieterminowości można mówić tylko w przypadku działań pozwanej i to od początku obowiązywania umowy, co jednoznacznie wynika z przeprowadzonego postępowania dowodowego. Nie ulega wątpliwości, że plac budowy został przekazany powódce z miesięcznym opóźnieniem w porównaniu do postanowień umowy z 24 września 2013 r., w myśl których rozpoczęcie prac miało nastąpić 3 września 2013 r. Okoliczność tę pozwana sama przyznała w piśmie procesowym z dnia 3 czerwca 2016 r., nadto termin przekazania placu budowy wynika z pisma pozwanej dnia 27 września 2013 r. (k.231). Tym samym automatycznemu przesunięciu uległ termin zakończenia prac w stosunku do postanowień umownych, który przypadał na 30 listopada 2013 r. , co także pozwana przyznała w piśmie dnia 3 czerwca 2016 r. Nadto, pomimo obowiązku wynikającego z § 6 pkt b) umowy pozwana nie przekazała powódce dokumentacji niezbędnej do realizacji zleconych robót. Jak wynika z zeznań świadków M. C., R. J., B. W. (2), B. N. pewien zakres robót w ramach tej umowy bez tej dokumentacji nie był możliwy do wykonania we właściwy sposób we właściwym miejscach m.in. wzmocnienie gruntu pod drogami, zagęszczenie dynamiczne, drogi tymczasowe, place składowe. Niezbędną dokumentację pozwana dostarczała sukcesywnie w związku z postępowaniem prac z kontraktu podwykonawczego i po licznych monitach powodowej spółki, co wynika z pism kierowanych do pozwanej z dnia 2 i 9 października 2013 r. potwierdzonych zeznaniami wyżej wymienionych świadków. Do 30 listopada 2013 r. zostały wykonane wszystkie prace, które mogły być wykonane przez powódkę na podstawie dokumentacji przedstawionej przez pozwaną. Powyższe znajduje potwierdzenie w protokołach odbioru załączonych do akt w toku procesu, jak i zeznaniach świadków. Świadek M. C. zeznał, że powódka wykonała wszystkie prace objęte umową nr (...), która mogła być wykonywana dopiero z chwilą przekazania dokumentacji (vide: k. 164). Okoliczność tę potwierdzili też świadkowie R. J., B. W. (2), P. G., B. N.. Nawet jeśli powódka dysponowała pozwoleniem na wykonywanie prac pochodzącym od stosownego organu administracji to nie zmienia faktu, iż do ich wykonania potrzebna jest dokumentacja projektowa a ta – co wynika z materiału dowodowego – była przekazywana powódce cyklicznie. Taki harmonogram czynności wynikał też z charakteru prac zleconych powódce w ramach umowy nr (...), która obejmowała swym zakresem prace przygotowawcze w stosunku do tzw. dużej umowy (kontraktu podwykonawczego) i tymczasowe. Co istotne prace objęte protokołem finansowym (k. 26 – 27) nie mogły zostać rozpoczęte dopóki nie wszedł w życie kontrakt

podwykonawczy, powyższe potwierdziły zeznania świadków M. C. i R. J.. Powódka realizowała dalsze prace w 2014 r. także w ramach umowy z 24 września 2013 r. na skutek zgodnych ustaleń obu stron tak aby pozwanej ułatwić wykonywanie obowiązków wobec inwestora i aby nie było potrzeby wszczynania procedury uzyskania zgody inwestora na podwykonawcę. Z zeznań świadków, w szczególności M. C., R. J., B. W. (2), P. G., B. N. korelujących z dowodami z dokumentów, wynika, że pozwana zwróciła się z prośbą do powódki aby w ramach niewykorzystanych z umowy nr (...) środków wykonała kolejne roboty, na które przedłożono niezbędną dokumentację w marcu 2014 r. Wówczas to powódka otrzymała projekt Etapu II oraz dokumentację projektową dotyczącą zlecenia na ułożenie 600 sztuk płyt drogowych. Nadto w sierpniu 2014 r. (vide: notatka z narady budowy nr 35) powódka otrzymała jeszcze zlecenie wykonania placów składowych na terenie budowy. Z zeznań świadków i dowodów z dokumentów jednoznacznie wynika, iż prace te miały być wykonywane ramach tzw. małej umowy. Powódka wykonała te prace, które nie mogły być wcześniej wykonane z uwagi na brak dokumentacji, której dostarczenie leżało - co też potwierdził świadek W. G. - po stronie pozwanej, a których wartość mieściła się w ogólnej kwocie wynagrodzenia przewidzianego w umowie z 24 września 2013 r. Wobec faktu, że powódka mogła wykonać tylko część prac bo tylko taką dokumentację posiadała, a pozostały pewne zasoby finansowe do wykorzystania w ramach tej umowy - tak jak zeznawali świadkowie - reszta prac została zlecona później, gdy pozwoliła na to sytuacja na budowie. Taka chronologia czynności uwarunkowana była dynamiczną sytuacją na budowie, zmieniającą się w zależności od prac objętych kontraktem podwykonawczym (tzw. dużą umową) i uzależniona była od harmonogramu prac tym kontraktem objętych. Z charakteru tych prac, co potwierdzili świadkowie, wynika że trudno było ustalić kiedy pewne czynności miały zostać wykonane ponieważ ta potrzeba powstawała na bieżąco. Należy wskazać, że powódka prawidłowo wykonała swoje obowiązki. Wszystkie prace zlecone w 2014 r. w zakresie tych robót, co do których pozwana przekazała powódce dokumentację projektową 3 marca 2014 r., 31 marca 2014 r., 13 sierpnia 2014 r. wykonane zostały do 31 sierpnia 2014 r. Data spisania protokołu odbioru prac 23 stycznia 2015 r. jak wynika z zeznań świadków, w szczególności P. G., nie jest datą faktycznej realizacji robót, po 31 sierpnia 2014 r. żadne prace już w ramach umowy z 24 września 2013 r. nie były wykonywane. Data uwidoczona w protokole wynika z tego, że pozwana nie wykonywała swojego obowiązku odbioru prac, które zostały zgłoszone do odbioru już w piśmie z 24 września 2014 r. Zresztą jak wynika z charakterystyki robót budowlanych, najczęściej data sporządzenia protokołu odbioru robót nie pokrywa się z rzeczywistym okresem ich wykonywania. Natomiast jak wynika z zeznań świadka P. G. powódka zgodziła się na wpisanie do protokołu tej daty tylko dlatego, że w końcu pojawiła się wola pozwanej odbioru prac.

Reasumując, z całokształtu zgromadzonego materiału dowodowego niewątpliwie wynika, że powódka swoje zobowiązanie wynikające z umowy nr (...) wykonała prawidłowo i w terminie. Wszelkie rozbieżności stron w zakresie tzw. dużego kontraktu nie mogą być przenoszone na grunt umowy objętej niniejszym pozwem, gdyż jest to odrębna umowa zawierająca inne postanowienia. Tylko w ramach tych postanowień strony mogą przedstawiać określone rozliczenia i wywodzić określone skutki. Tymczasem odwoływanie się do głównego kontraktu i pewnych niedociągnięć Sąd pozostawił poza sferą rozważań ponieważ nie dotyczyło to tych rozliczeń, które wynikały z umowy objętej niniejszym żądaniem. Mając na uwadze powyższe, w ocenie Sądu zaktualizowały się przesłanki wypłaty wynagrodzenia za wykonane roboty budowlane, w rezultacie należało zasądzić od pozwanej kwotę 366 132,72 złotych, o czym orzeczono w punkcie 1 sentencji. Orzeczenie o odsetkach za opóźnienie w zapłacie faktury załączonej do pozwu, jako niekwestionowane przez pozwaną, znajduje podstawę w przepisie art. 481 k.c. z uwzględnieniem zmiany terminologii od 1 stycznia 2016 r. Stan faktyczny w niniejszej sprawie ustalony został na podstawie przedłożonych przez strony dokumentów, których autentyczność nie budziła wątpliwości. Sąd czynił ustalenia faktyczne także na podstawie zeznań świadków i przesłuchania stron. Zeznania poszczególnych świadków R. J., M. C., P. G., B. N., B. W. (2) na okoliczności mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, takie jak wykonywanie umowy, charakter zleconych prac, kwestia terminowości ich wykonywania były logiczne, szczegółowe i korespondowały ze sobą oraz materiałem dowodowym w postaci dokumentów. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom świadków R. K. i W. G. w zakresie przyczyn opóźnienia i potrzeby dokumentacji projektowej z uwagi na sprzeczność ich zeznań z zeznaniami wyżej wymienionych świadków i dowodów z dokumentów. Sąd dał wiarę dowodom z przesłuchania stron w zakresie, w jakim znajdowały one potwierdzenie w pozostałym materiale dowodowym, czy to dokumentowym czy osobowym. Sąd orzekł, że powódka wygrała niniejszy proces w całości w związku z tym na podstawie art. 98 k.p.c. pozwany ma

obowiązek zwrócić jej koszty procesu, przy czym w myśl art. 108 k.p.c. stosownie do wyniku tego procesu szczegółowe wyliczenie pozostawił referendarzowi sądowemu.

Sygn. akt VIII GC 408/15

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)